

CENTRUM EDUKACJI NAUCZYCIELI W KOSZALINIE

NAUCZYCIELSKA EDUKACJA

BIULETYN CENTRUM EDUKACJI NAUCZYCIELI W KOSZALINIE

2009 - NR 3/49

Hiszpańskie wiatraki - czyż nie są piękne? (fot. U. Rusiak)

- Rozmowa z Anną Kondraszuk o recertyfikacji P-35	- Rozmowa z Beatą Korbak o dobrych pomysłach w SUS
- O spotkaniu w Tomelloso w Hiszpanii	- Nauczyciele z pasją - sylwetki koszalińskich nauczycieli
- Cechy europejskiego nauczyciela wg Schratza	- Jak się uczyć? Rady dla gimnazjalistów
- Jak zostać innowacyjnym nauczycielem?	- Wernisaż „Nauczyciel i jego uczniowie”

Koszalin – maj / czerwiec 2009

ISSN – 1642-34-53

W NUMERZE

SPIS TREŚCI

- Dyskusja o reformie edukacji trwa	3
- Komu służy recertyfikacja „Partnerskiego przedszkola”? Rozmowa z Anną Kondraszuk - dyr. P-35.....	4
- Zaproszenie na konferencję pn. „Wszyscy jesteśmy nauczycielami języka polskiego”	7
- Urszula RUSIAK, Anna WALKOWIAK, O spotkaniu w Tomelloso w Hiszpanii	8
- Portfolio kompetencji kluczowych nauczyciela europejskiego	9
- O równym dostępie do edukacji	11
- Julian P. SAWIŃSKI, Cechy europejskiego nauczyciela wg prof. M. Schratza	12
- Równa szkoła - wolna edukacja od dyskryminacji	13
- Jak zostać innowacyjnym nauczycielem?	14
- Modne edukacyjne serwisy internetowe	15
- O dobrych pomysłach i innowacjach w SUS. Rozmowa z Beata Korbak - koordynatorką projektu SUS ..	16
- Nauczyciele z pasją - sylwetki koszalińskich nauczycieli	19
- Nauczyciele na X Targach edukacyjnych CEN	21
- Zaproszenie do nieodpłatnej prenumeraty serwisu o nowoczesnej edukacji	21
- Dlaczego Polacy nie lubią książek?	22
- Problem, który warto przemyśleć! - Otwarte zasoby przyszłością edukacji	24
- Małgorzata PLACEK, Wycieczka na Bornholm	25
- Czym jest uczenie się? Jak nazywać czynności uczenia się?	27
- Marta WYPYCHOWSKA-OBIEGAŁKO, Jak się uczyć? Rady o sposobie uczenia się gimnazjalisty	28
- Henryka WOJTKIEWICZ, Jak tworzyliśmy szkołę promującą zdrowie?	29
- „Nauczyciel i jego uczniowie” - nowa wystawa plastyczna w Galerii „Centrum” w Koszalinie	30

Kto pragnie żyć, a nie tylko „być”, uwikłanym w gąszczu schematów, musi odszukać własny kształt życia.

(Zygmunt Mysłakowski)

„Nauczycielska Edukacja” - Biuletyn Centrum Edukacji Nauczycieli w Koszalinie

Wydawca: Centrum Edukacji Nauczycieli w Koszalinie,
ul. Ruszczyca 16, fax. 34-767-15, tel. 34-767-10; **Redakcja - 34-767-26**. Internet: www.cen.edu.pl Poczta e-mail: jps51@tlen.pl
Redakcja: Julian Piotr Sawiński (redaktor naczelny), Adam Paczkowski, Marek Wardecki - zdjęcia, skład komputerowy - JPS
Współpraca: Jan Diaczuk, Irena Olszewska-Żywno, Urszula Rusiak, Anna Walkowiak

Redakcja zastrzega sobie prawo redagowania i skracania nadesłanych tekstów oraz zmiany ich tytułów. Nie zwraca tekstów artykułów niezamówionych.

DYSKUSJA O REFORMIE EDUKACJI TRWA

Stefan Turowski, dyrektor CEN, dyskutuje z nauczycielami doradcami metodycznymi (fot. AP)

Z oknem wiosna, świeża zieleń i ogrom kwiatów, zapachów, barw - ludziom przybywa optymizmu, chyba nawet u malkontentów. Pięknie jest w ogrodach, wręcz uroczo. Serdecznie polecam - tam można oddychać pełną piersią, zapomnieć o kłopotach, a nade wszystko zahartować swoje ciało i nabrać nowych sił do pracy. Ostatnie tygodnie roku szkolnego to zwykle trudny okres.

Jeszcze jesienią 2008 roku CEN rozpoczęło prace w ramach współpracy międzynarodowej programu Grundtvig, którego głównym tematem jest **Portfolio kompetencji kluczowych nauczyciela europejskiego** (szerzej na str. 8-10).

Warto przy okazji zapytać siebie samego, czy jestem nowoczesnym - europejskim nauczycielem?

Ważnym i aktualnym tematem są działania kreatywne i innowacyjne w szkole oraz pedagogicznej twórczości nauczycieli. Stąd numer 3/49 rozpoczyna się rozmową z Anną Kondraszuk - dyrektorką koszalińskiego Przedszkola nr 35, która dumna jest z uzyskania recertyfikacji w programie „Partnerskie przedszkole”. Wiwat optymizm i partnerstwo w edukacji. To ładny element **Roku przedszkolaka**, ogłoszonego na ten rok szkolny przez MEN.

W projekcie nowej podstawy programowej przedstawionym do społecznej konsultacji, tj. konkretnie w „Opisie zmian potrzebnych w systemie edukacji”, można poznać odpowiedzi na takie zasadnicze dla nauczycieli i całej edukacji pytania, jak: Jaka ma być polska oświata? (równy start)? Jakie treści nauczania są kluczowe w edukacji XXI wieku (jakość i zaufanie)? Dlaczego sześciolatki mają iść do szkoły? Na czym ma polegać równy start w szkole podstawowej? Jak rozumieć nowoczesność i indywidualizację w gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych? Co to jest przyjaźnie wspierający program wychowawczy? Jak będą relacje między ocenianiem szkolnym a systemem egzaminacyjnym? Dlaczego trzeba zmienić programy? Jak widać, jest o czym dyskutować. Szkoła ma stać się przyjaźnie wymagającą.

dr Julian P. Sawiński – redaktor naczelny

MEN ZAPEWNIŁ, ŻE Z REFORMĄ DOTRZE DO WSZYSTKICH

Pod koniec kwietnia w specjalnym liście na temat reformy programowej minister edukacji narodowej Katarzyna Hall skierowała do kuratorów oświaty, można przeczytać, że jednym ze sposobów jej wsparcia będzie realizowany przez MEN i CODN projekt „Wdrażanie reformy programowej wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół”. Ważnym jego elementem jest Komponent Informacyjny, w ramach którego CODN we współpracy z pracownikami systemu doskonalenia, dotrze do każdej szkoły, każdego dyrektora i do każdego nauczyciela z rzetelną informacją na temat reformy programowej – poinformowała szefowa MEN (1).

1. www:GN z 28.04.2009 - Hall: Z reformą dotrzemy do wszystkich

KOMU SŁUŻY RECERTYFIKACJA „PARTNERSKIEGO PRZEDSZKOLA”?

Rozmowa z Anną Kondraszuk - dyrektorką Przedszkola nr 35 w Koszalinie

Przede wszystkim serdecznie gratuluje, recertyfikacji tytułu „Partnerskie przedszkole”, które jako jedno z trzech przedszkoli w naszym rejonie (nr 35 i 9 w Koszalinie, Przedszkole w Rosnowie) otrzymało to zaszczytne wyróżnienie.

Anna Kondraszuk - dyrektorka Przedszkola nr 35 w Koszalinie (fot. A. Paczkowski)

1. Co zmotywowało Was do przystąpienia do recertyfikacji?

Jest to pierwszy tego typu program w Polsce. Jego wyjątkowy charakter polega na tym, że został wypracowany przez samo środowisko oświatowe, tworzy warunki do włączania rodziców i społeczności lokalnej w działalność placówek, uczy dzieci współdziałania z innymi i wdraża do pracy zespołowej. Niezaprzeczną wartością programu jest możliwość zdobywania certyfikatu, który jest potwierdzeniem wysokiej jakości pracy przedszkola, a poddanie się recertyfikacji dało nam możliwość potwierdzenia, że kierunek, który obraliśmy jest właściwy, przyczynia się do ciągłego doskonalenia jakości pracy przedszkola, promuje przedszkole i służy rozwojowi dziecka oraz propaguje ideę przedszkola.

2. Jakie warunki należało spełnić w celu uzyskania recertyfikacji?

Dyrektor powołał komisję audytorów (6 członków), w skład której weszło 2 przedstawicieli rodziców. Audytorzy nie uczestniczyli w zarządzaniu placówką i nie pełnili odpłatnych funkcji kierowniczych. Ich podstawowym obowiązkiem było:

- a/ Ustalenie stanu faktycznego i ocena realizacji programu „Partnerskie przedszkole” oraz uzyskanych rezultatów;
- b/ Analiza przyczyn ewentualnych uchybień w realizacji programu.

3. Co było zadaniem audytorów?

Zadania audytorów było:

- Sprawdzenie, czy przedszkole ma wizję i czy ona uwzględnia ideę partnerstwa?
- Ocena partnerstwa w przedszkolu i analiza „Mapy drogowej partnerstwa”;
- Ocena jakości wybranego obszaru „Partnerskiego przedszkola” oraz wypełnienie arkusza recertyfikacji.

Audytorzy mieli zagwarantowane prawo dostępu do wszystkich dokumentów dotyczących realizacji projektu, poza dokumentami personalnymi oraz prawo uzyskiwania od dyrektora i pracowników informacji oraz wyjaśnień w celu zapewnienia rzetelności badań. Wykonali swoje zadania przestrzegając ogólnych zasad kodeksu etyki audytora, w tym: uczciwości, obiektywizmu, poufności, profesjonalizmu i rzetelności. Byli niezależni w wykonywaniu swoich zadań.

KOMU SŁUŻY RECERTYFIKACJA „PARTNERSKIEGO PRZEDSZKOLA”?

Rozmowa z Anną Kondraszuk - dyrektorką Przedszkola nr 35 w Koszalinie - cd.

4. Jakie techniki służyły do przeprowadzenia audytu?

Techniki przeprowadzenia audytu były różne, do wyboru zainteresowanych. Audytorzy mieli swobodę w doborze narzędzi i metod prowadzenia badań. Były to: rozmowy z dyrektorem, nauczycielami, pracownikami i rodzicami, obserwacje zachowania dzieci, badanie opinii rodziców, nauczycieli, pracowników i innych partnerów oraz analizy prognostyczne. Odbyla się także narada otwierająca, podczas której ustalono cele i sposoby badania oraz narada końcowa, na której przyjęto wniosek i wypełniono arkusz recertyfikacji.

Dzieci Przedszkola 35 w Koszalinie (fot. A. Paczkowski)

5. Jakie wymierne korzyści dla dzieci rodziców przedszkola dostrzega Pani w recertyfikacji tytułu?

Zdobycie certyfikatu mobilizuje do ciągłego rozwoju jakości naszych usług, a kluczową sprawą jest partnerstwo, czyli wzajemne relacje w przedszkolu, jego wszystkich pracowników z rodzicami i dziećmi, otwarcie się przedszkola na najbliższe środowisko, spełnienie oczekiwań, jakie mają wobec nas rodzice. Realizacja programu w naszym przedszkolu prowadzi do wyrabiania pożądanych postaw u dzieci, podniesienia ogólnego poziomu jakości pracy. Dzieci stały się bardziej otwarte na potrzeby drugiego człowieka, nauczyły się współdziałania i pracy zespołowej. Program przyczynił się do kształtowania równowagi uczuciowej i dojrzałości społecznej, formowania obrazu samego siebie, stosunku do siebie i innych.

KOMU SŁUŻY RECERTYFIKACJA „PARTNERSKIEGO PRZEDSZKOLA”?

Rozmowa z Anną Kondraszuk - dyrektorką Przedszkola nr 35 w Koszalinie - cd.

Goście, nauczyciele i dzieci Przedszkola 35 w Koszalinie (fot. A. Paczkowski)

6. Pani Dyrektor, do czego zobowiązuje recertyfikacja?

Tytuł „Partnerskie przedszkole” zobowiązuje do podnoszenia jakości swojej pracy, gdyż jak twierdzi E. Deming: „Nigdy nie jest tak dobrze, by nie mogło być lepiej”.

- Dziękuję za rozmowę i życzę dalszych sukcesów w codziennej pracy z dziećmi i współpracy z rodzicami.

Irena Żywno - nauczycielka konsultant CEN

WYDARZENIA W CENTRUM EDUKACJI NAUCZYCIELI

Centrum Edukacji Nauczycieli w Koszalinie zaprasza nauczycieli wszystkich przedmiotów na konferencję z udziałem profesora Jerzego Bralczyka.

Wszyscy jesteśmy nauczycielami języka polskiego

Konferencja odbędzie się 26 września 2009r. godz.10⁰⁰ w auli Politechniki Koszalińskiej przy ulicy Śniadeckich 2.

PRELEGENCI

Jerzy Bralczyk

językoznawca, specjalista w zakresie języka mediów, reklamy i polityki; wykładowca w Instytucie Dziennikarstwa UW oraz w Szkole Wyższej Psychologii Społecznej w Warszawie

Danuta Krzyżyk

językoznawca, pracownik Katedry Dydaktyki Języka i Literatury Polskiej Uniwersytetu Śląskiego

Rafał Janusz

polonista, dyrektor I LO im. S. Dubois, autor felietonów o języku prezentowanych na łamach „Głosu Pomorza”, współpracownik Działu Publicystyki Rozgłośni Polskiego Radia Koszalin

Rejestracja uczestników trwa do dnia 29.05. 2009r. na www.cen.edu.pl/cen1

(lub baner "WSZYSCY JESTEŚMY NAUCZYCIELAMI JĘZYKA POLSKIEGO". REJESTRACJA NAUCZYCIELI). [Lista zarejestrowanych nauczycieli](#) znajdzie się na stronie internetowej CEN.

Osoby, które zarejestrowały się, a nie będą mogły brać udziału w konferencji proszone są o przesłanie informacji na adres: annawalkowiak@cen.edu.pl

Szczegółowy program konferencji zostanie zamieszczony w późniejszym terminie. (A. Walkowiak)

Prof. Wojciech Kacalak podczas szkolenia nauczycieli szkół zawodowych w CEN (fot. A.P.)

MIĘDZYNARODOWE PROJEKTY CEN W KOSZALINIE

O SPOTKANIU W TOMELLOSO W HISZPANII

9-13 marca 2009 r. odbyło się kolejne spotkanie przedstawicieli krajów partnerskich projektu *Portfolio kompetencji kluczowych nauczyciela europejskiego*, w ramach GRUNDTVIG 2008-2010. Spotkanie miało miejsce w Tomelloso w Hiszpanii. Dyskutowano o kluczowych kompetencjach nauczycieli. Jakie są kluczowe kompetencje nauczyciela w UE? Czy jestem europejskim nauczycielem? (JPS)

DG Edukacja i Kultura

Program „Uczenie się przez całe życie”

Grundtvig

Reprezentanci krajów partnerskich w zakresie projektu *Portfolio kompetencji kluczowych nauczyciela europejskiego* spotkali się w Hiszpanii. Wizyta obfitowała zarówno w sesje robocze, jak i spotkania w lokalnych szkołach, a w wolnym czasie - wycieczki. Podczas pierwszego roboczego spotkania koordynatorzy z krajów partnerskich omówili efekty przeprowadzonej wśród nauczycieli ankiety. Można było zauważyć zarówno podobieństwa, jak i różnice w odpowiedziach na poszczególne pytania.

Uczestnicy spotkania w Tomelloso w Hiszpanii (fot. Arch. CEN)

KLUCZOWE KOMPETENCJE EUROPEJSKIEGO NAUCZYCIELA

PORTFOLIO KLUCZOWYCH KOMPETENCJI EUROPEJSKIEGO (...) - cd.

Na podstawie zbiorczych wyników ankiety zaproponowaliśmy sześć głównych kompetencji nauczyciela europejskiego i do każdej z nich określiliśmy kompetencje szczegółowe. Oto te kluczowe kompetencje ustalone w *Portfolio kompetencji kluczowych nauczyciela europejskiego*.

1. Komunikacyjne (1): a/ precyzyjne formułowanie myśli b/ wyróżnianie najważniejszych elementów wypowiedzi c/ umiejętność słuchania d/ komunikacja niewerbalna e/ posługiwanie się językiem obcym f/ inne	2. Emocjonalne: a/ asertywność b/ rozumienie stanów emocjonalnych uczniów c/ rozumienie potrzeb uczniów d/ równe traktowanie uczniów e/ dzielenie się własnym doświadczeniem z uczniami f/ uczciwość g/ inne
3. Interpersonalne: a/ motywowanie uczniów b/ zarządzanie klasą c/ konstruktywne rozwiązywanie problemów d/ współpraca z innymi nauczycielami e/ współpraca z rodzicami f/ negocjowanie g/ inne	4. Innowacyjne: a/ wykorzystanie nowych technologii b/ otwartość na nowe doświadczenia c/ analizowanie najnowszych nadeń dot. nauczania d/ poszerzanie wiedzy ogólnej e/ aktualizacja wiedzy metodycznej f/ stosowanie nowoczesnych metod g/ inne

Ponadto podjęto prace nad charakterystyką dwóch innych kluczowych kompetencji europejskiego nauczyciela, tj.

5. Interkulturowość - umiejętność uczenia w wielokulturowej szkole;

6. Europejskość - wykazywanie zainteresowania sprawami UE.

Urszula Rusiak i Anna Walkowiak - nasze uczestniczki spotkania w Tomelloso (fot. Arch. CEN)

PORTFOLIO KLUCZOWYCH KOMPETENCJI EUROPEJSKIEGO (...) - cd.

Zadaniem partnerów jest teraz opracowanie na kolejne spotkanie (na Litwie) opisu kompetencji szczegółowych do wyznaczonej kompetencji głównej. Nam przypadły w udziale kompetencje komunikacyjne.

W ramach poznawania hiszpańskiego systemu edukacji odwiedziliśmy kilka szkół, między innymi szkołę dwujęzyczną, gimnazjum z czterema językami wykładowymi i szkołę zawodową. Było to ciekawe doświadczenie, mogliśmy porozmawiać z nauczycielami i dyrektorami szkół. Wszędzie podejmowano nas bardzo miło. W jednej ze szkół poczęstowano nas tradycyjnym hiszpańskim daniem o nazwie paella (ryż, kawałki kurczaka i owoce morza). Wszystkie szkoły, które odwiedziliśmy, uczestniczą w europejskich programach. Zwiedziliśmy kilka ciekawych miejsc w Tomelloso, gdzie mieszkaliśmy. Byliśmy w wytwórni win, zwiedziliśmy budowlę, w której odbywa się, wzbudzająca kontrowersje nawet w Hiszpanii, corrida. Jako, że przez cały czas przebywaliśmy w prowincji Castilla-La Mancha, mieliśmy okazję zobaczyć miejsca związane z Cervantesem i jego bohaterami, między innymi wiatraki w Campo De Criptana. Odwiedziliśmy również miejscowość, w której Hiszpanie chętnie spędzają wolny czas. Malowniczo położona Ruidera i pobliskie jeziora sprzyjają odpoczynkowi na łonie natury. Wieczorny i nocny tryb życia Hiszpanów, ściśle związany z klimatem tego kraju oraz bardzo późne kolacje były dla nas ciężką próbą. Nasze żołądki nie są przyzwyczajone do spożywania posiłków o tak późnej porze. Za to bardzo chętnie korzystaliśmy z wiosennych promieni słońca.

Panorama miasta Tomelloso (fot. A. Walkowiak)

W ostatnim dniu naszego pobytu w Hiszpanii zorganizowano oficjalne spotkanie w regionalnym Departamencie Ministerstwa Edukacji w Toledo, gdzie podejmował nas poprzedni dyrektor Centro De Profesores de Tomelloso. W spotkaniu uczestniczyło kilkoro pracowników Ministerstwa i jego szefowa, Maria Angeles Garcia. Krótki spacer po przepięknym Toledo i zwiedzanie najbardziej interesujących obiektów w towarzystwie przewodnika były miłym akcentem tuż przed powrotem do Polski (2).

Urszula Rusiak, Anna Walkowiak - nauczyciele konsultanci CEN

1.wg kwestionariusza ankiety „Towards A European Teacher Portfolio”; Więcej informacji na [stronie projektu](#)
2.Składowe kompetencje w pkt 5-6 - będą wypracowane, uzupełnione na spotkaniu na Łotwie (JPS).

O RÓWNYM DOSTĘPIE DO EDUKACJI

O równy dostęp do edukacji upomina się rzecznik praw obywatelskich. W Warszawie, pod koniec kwietnia w jego biurze, zorganizowano konferencję pn. „**Społeczne nierówności edukacyjne**”. Janusz Kochanowski - obecny RPO stwierdził, że Polska ma wiele do zrobienia, jeśli chodzi o zapewnienie wszystkim dzieciom równego dostępu do dobrej jakościowo edukacji. Przekonywał, że trzeba podjąć starania, aby społeczne nierówności edukacyjne stopniowo eliminować.

W Polsce występuje sytuacja oczywistego zróżnicowania, wynikającego zwłaszcza z pochodzenia społecznego czy miejsca zamieszkania i wiążącym się z tym utrudnionym dostępem do dóbr kultury. Powinniśmy podjąć starania, by tego rodzaju **dyskryminujące braki** były w miarę możliwości wyrównywane – stwierdził J. Kochanowski. Powiedział, że w sprawie równego dostępu do wykształcenia mamy nadal sporo do zrobienia. Jego celem jest wspieranie działań, które służyć będą rzeczywistej realizacji prawa do nauki. Dodał, że wyzwania współczesności nie pozwalają nam na bierność (1). Rodzą się oczywiście pytania, jakie to mogą być działania służące rzeczywistej realizacji prawa dzieci do nauki? Jak zapewnić równy dostęp do wykształcenia?

Na ww. konferencji, dr Marta Zahorska z Instytutu Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego przypomniała, że główną przyczyną nierówności edukacyjnej jest **pochodzenie społeczne i zasobność rodziców** danego dziecka. Tłumaczyła, że szansą na przeciwdziałanie takiej sytuacji jest poprawa poziomu i upowszechnienie nauczania przedszkolnego, zwiększenie pomocy udzielanej uczniom gorzej radzącym sobie z nauką oraz wspieranie placówek znajdujących się w rejonach dotkniętych biedą, gdzie dzieci mają mniejsze szanse edukacyjne (1). Warto się zastanowić! (JPS)

1.www.GN z 23.04.2009: RPO: Edukacja nadal nie dla wszystkich

Młodzi artyści ze SP nr 6 w Koszalinie podczas prezentacji na wernisażu w Galerii „Centrum” (fot. A.P.)

CECHY EUROPEJSKIEGO NAUCZYCIELA - WG PROF. M. SCHRATZA

Przewodniczący grupy roboczej prof. Michale Schratz z Insbruku przedstawił autorskie rozumienie pojęcia „nauczyciela europejskiego”. Zaproponował 7 wyznaczników takiego nauczyciela:

Cechy „europejskiego nauczyciela” (wg. prof. Michaela Schratza - za: M. Sielatycki 2005)

1. Europejska tożsamość 2. Europejska wiedza 3. Europejska wielokulturowość 4. Europejskie kompetencje językowe 5. Europejski profesjonalizm 6. Europejskie obywatelstwo 7. Europejskie miary jakości (2)

Powyższe propozycje warto przemyśleć, scharakteryzować i może przenieść na polski grunt edukacji. Oczywiście, są też tacy, którzy przestrzegają polską edukację przed zbyt dosłownym przyjmowaniem zachodnich wartości, wzorów i zasad edukacyjnych. Np. prof. A. Nalaskowski (1) sformułował swoje uwagi w artykule pn. „Mój europejski dekalog”, w których ostrzega, że w związku z wejściem Polski do UE, czekają naszą edukację nowe problemy i wyzwania. Pewnie warto je poznać, rozważyć i przygotować się na nie.

Przybliżając jednak ww. cechy „europejskiego nauczyciela” można skorzystać z opisu sporządzonego kilka lat temu przez M. Sielatyckiego (2), upowszechnionego w „TRENDY - Uczenie się w XXI Wieku” - internetowym czasopiśmie CODN w Warszawie. Oto ten opis.

Krótki opis cech „europejskiego nauczyciela”

1. Europejska tożsamość

Jest nauczycielem danego kraju, ale takim, którego nauczanie wykracza „poza” narodowy program nauczania. Respektuje współistnienie narodowej i ponadnarodowej świadomości.

2. Europejska wiedza - Ceni własny system edukacji i postrzega go w odniesieniu do innych systemów europejskich. Posiada wiedzę o wydarzeniach europejskich. Jest świadomy europejskiej historii i jej wpływu na współczesne społeczeństwo europejskie.

3. Europejska wielokulturowość

Daje sobie radę z wielokulturowym charakterem społeczeństwa europejskiego. Ma pozytywny stosunek do własnej kultury i jest otwarty na inne. Pracuje z grupami heterogenicznymi.

4. Europejskie kompetencje językowe - Mówi więcej niż jednym językiem europejskim. Jest w stanie uczyć własnego przedmiotu w językach obcych. Spędza trochę czasu w kraju, w którym mówi się innym językiem.

5. Europejski profesjonalizm

Posiada wykształcenie, które pozwala mu uczyć w dowolnym kraju europejskim. Wymienia się doświadczeniem z nauczycielami z innych krajów europejskich. Interesuje się różnymi tradycjami uczenia się i nauczania. Wykorzystuje badania naukowe z innych krajów.

6. Europejskie obywatelstwo - Zachowuje się jak „obywatel europejski”. Wykazuje solidarność z obywatelami innych państw europejskich. Ceni poszanowanie praw człowieka, demokrację, wolność.

7. Europejskie miary jakości

Odnosi się do wspólnych europejskich miar jakości. Uczestniczy w osiąganiu europejskich celów edukacyjnych. Przyjmuje za punkty odniesienia wspólne europejskie narzędzia i znaki jakości w edukacji (2).

→ **Rada - propozycja:** Zapraszam czytelników ww. tekstu do debaty o potrzebie i znaczeniu zbliżenia się nauczycieli do europejskich standardów. Mam nadzieję, że przedstawione propozycje rekomendacji europejskich odnoszących się do zawodu nauczyciela będą przydatne w refleksji nad naszą profesją.

1. NALASKOWSKI A., *Mój europejski dekalog*. [w:] KROPIWNICKI J. (red.), *Szkoła: edukacja europejska - część 2*. Jelenia Góra: Wydaw. Nauczycielskie. Biblioteka „Nowego w Szkole”, 2002, s.221-225.

2. SIELATYCKI M., *Kompetencje nauczyciela w Unii Europejskiej*. „TRENDY - Uczenie się w XXI Wieku” 2005 nr 3, s.7-8.

Opracowanie - dr Julian Piotr Sawiński - nauczyciel konsultant CEN

„RÓWNA SZKOŁA - EDUKACJA WOLNA OD DYSKRYMINACJI.**Poradnik dla nauczycielek i nauczycieli” - nowy podręcznik dla nauczycieli różnych przedmiotów**

Jest to pierwszy poradnik dla nauczycieli zachęcający ich do przekazywania uczniom wiedzy o tolerancji. Poradnik pt. „Równa szkoła – edukacja wolna od dyskryminacji. Poradnik dla nauczycielek i nauczycieli” został wydany dzięki staraniom Domu Współpracy Polsko-Niemieckiej oraz Fundacji im. Friedricha Eberta.

1. Dla kogo przygotowano ww. poradnik?

Poradnik został przygotowany z myślą o nauczycielach, którzy chcieliby wzbogacić zajęcia szkolne o problematykę równości płci oraz przeciwdziałania różnych form dyskryminacji, związanej z płcią, wiekiem, niepełnosprawnością, orientacją seksualną, pochodzeniem narodowym. Poradnik składa się z sześciu rozdziałów o charakterze w głównej mierze teoretycznym oraz trzech rozdziałów dotyczących metodologii prowadzenia ćwiczeń i zajęć z zakresu przeciwdziałania dyskryminacji. Uzupełnienie informacji stanowi zestawienie dobrych praktyk w zakresie projektów antydyskryminacyjnych, a także dość obszerna bibliografia i aneks prawny (3).

2. Czy w naszych szkołach występuje dyskryminacja?

Myśląc o nowoczesności szkolnej edukacji i dochodzeniu do europejskich standardów w niej - warto zapytać:

- Czy w obowiązującym w polskiej szkole systemie pracy i ocen wyraźnie preferuje się jakąś grupę uczniów, np. uzdolnionych czy może dziewczęta?
- Kogo szkoła preferuje wymagając w pracy systematyczności, cierpliwości, grzeczności i spokoju na lekcjach oraz przerwach?
- Czy faktycznie w szkole chłopcom trudno jest się dostosować do tych obecnych wymogów, zwłaszcza w okresie dorastania, gdy rozpiera ich energia i "pienią się" hormony?
- Czy to prawda, że chłopcy charakteryzują się innym stylem uczenia się i pracy oraz zdecydowanie lepiej radzą sobie z konkretnymi projektami, wymagającymi dużej mobilizacji, niż z systematyczną nauką?
- Czy nauczyciele i rodzice wiedzą i rozumieją, że nieco inaczej przebiega proces socjalizacji chłopców i dziewcząt?
- Dlaczego chłopcom trzeba i warto poświęcić nieco więcej uwagi niż dziewczętom?
- Ile jest w naszych szkołach myślenia i działania stereotypowego, rutynowego w wychowaniu?
- Czy prawdą jest, że w polskiej szkole chłopcy są dyskryminowani?
- Jeśli nierówność w szkołach jest faktem, to jakie są dowody szkolnej „dyskryminacji”? (2).

3. Czy naprawdę w szkole chłopcy mają gorzej?

Odpowiedź na ww. pytanie można znaleźć w treści książki na ten temat oraz rozmowy z prof. Wojciechem Pisują (1,2) pt. „Chłopcy mają gorzej. Rozmowa z prof. Wojciechem Pisują” - opublikowanej w 2006 roku w kwartalniku „Psychologia w Szkole”. Profesor uważa, że obowiązujący w polskiej szkole system pracy i ocen wyraźnie preferuje dziewczęta, ponieważ kładzie nacisk na systematyczność, cierpliwość, grzeczność, spokój na przerwach. Chłopcom trudno się do tych wymogów dostosować, zwłaszcza w okresie dorastania, gdy rozpiera ich energia. Poza tym zdecydowanie lepiej radzą sobie z konkretnymi projektami, wymagającymi dużej mobilizacji, niż z systematyczną nauką. Nauczyciele, ale także rodzice, powinni wiedzieć, że nieco inaczej przebiega proces socjalizacji chłopców niż dziewcząt – chłopcom po prostu trzeba poświęcić nieco więcej uwagi niż dziewczętom.

Ważne jest, aby odrzucić myślenie stereotypowe w wychowaniu. W swych publikacjach alarmuje, że w polskiej szkole chłopcy są dyskryminowani. Profesor tak uważa, ponieważ mówią o tym choćby dane z najnowszego rocznika statystycznego. Wg niego blisko 70% uczniów szkół zawodowych i technicznych to chłopcy. Tymczasem na poziomie szkół ponadgimnazjalnych dziewczęta stanowią ponad 60% ogółu uczniów. Podobna proporcja jest na studiach. Te dane świadczą, że już na poziomie szkoły średniej znaczna część zdolnej młodzieży męskiej traci bezpowrotnie szanse na dalszą edukację. Artykuł podaje także inne ciekawe dowody „dyskryminacji” – warto poznać i przemyśleć! (2).

Wskazuje się dziś, że szkole XXI wieku, w wolnym, demokratycznych i europejskim kraju potrzebna jest przyszłościowa orientacja edukacji. Jednym z najważniejszych elementów tej orientacji edukacji jest tworzenie równej szkoły i edukacji wolnej od dyskryminacji. Poradnik „Równa szkoła - edukacja wolna od dyskryminacji ...” powstał w ramach projektu „Lekcje genderowe, czyli równouprawnienie płci w pigułce”. Warto przeczytać i wykorzystać! (JPS)

1. PISULA W., *Chłopcy mają gorzej. Rozmowa z prof. Wojciechem Pisują*, „Psychologia w Szkole” 2006 nr 4, s.3-8.

2. SAWIŃSKI J.P., *Artykuł, który warto przeczytać! Chłopcy mają gorzej. Rozmowa z prof. Wojciechem Pisują*, „Nauczycielska Edukacja” 2007 nr 2/37, s.16.

3. Źródło: www.ngo.pl

JAK ZOSTAĆ INNOWACYJNYM NAUCZYCIELEM?

Wielu edukatorów i ekspertów zajmujących się systemem edukacji, zwraca uwagę na **problem niedostatecznej innowacyjności polskiej szkoły**. Jednocześnie w szkołach nie brakuje pomysłów i dynamicznych nauczycieli, którzy rozumieją zmiany dokonujące się w społeczeństwie i oświacie w wyniku postępu technologicznego i starają się wprowadzać nowe metody pracy, które podnoszą efektywność edukacji oraz zwiększają motywację i zaangażowanie uczniów. To właśnie z myślą o takich nauczycielach realizowany jest z konkurs „Innowacyjny Nauczyciel” (1).

Agnieszka Andrzejczak (1) w niedawnym internetowym czasopiśmie edukacyjnym „EDUNews.pl”, informuje, że ruszyła kolejna, już piąta, edycja konkursu „Innowacyjny Nauczyciel” organizowanego w ramach programu Partnerstwo dla Przyszłości firmy Microsoft. Celem konkursu jest promocja nowoczesnych metod nauczania z wykorzystaniem ICT, a także wsparcie dla edukatorów, którzy wprowadzają je w swoich szkołach (1).

Celami konkursu, zdefiniowanymi przez organizatorów, jest przede wszystkim kształcenie i rozwijanie umiejętności efektywnego wykorzystania technologii informacyjno- komunikacyjnych w szkole. Poza tym, nacisk kładziony jest również na rozpowszechnianie korzystania przez uczniów z zasobów internetowych oraz wprowadzanie do szkół nowoczesnych technologii, jako integralnego elementu nauczania. Konkurs powinien pozostawić po sobie trwały ślad w postaci bazy zasobów elektronicznych, które będą dostępne dla nauczycieli również po zakończeniu konkursu.

Zasady uczestnictwa

W „Innowacyjnym nauczycielu” mogą brać udział zarówno czynni zawodowo nauczyciele, jak i studenci kierunków pedagogicznych. Każdy, kto zgłosi się do udziału, musi pokazać jak w praktyce wykorzystuje nowoczesne narzędzia w pracy z uczniami. Dlatego właśnie do konkursu zgłaszane są projekty edukacyjne, realizowane z uczniami w czasie zajęć w szkole.

Pierwszy etap polega na zgłoszeniu nauczycieli oraz zaprezentowanie przeprowadzonego projektu. Po jego rozstrzygnięciu, najlepsze prace przechodzą do drugiego etapu, w którym nauczyciele biorą udział w Ogólnopolskim Forum Innowacyjnych Szkół i Innowacyjnych Nauczycieli. Forum jest przede wszystkim platformą wymiany pomysłów i doświadczeń. W czasie tego etapu nauczyciele mogą jeszcze wprowadzić zmiany w swoich projektach wykorzystując nowo zdobytą wiedzę. Ta faza konkursu kończy się ogłoszeniem listy nauczycieli, którzy otrzymają tytuł „Innowacyjny Nauczyciel 2009”. To właśnie spośród tych osób zostaną wybrani zdobywcy trzech pierwszych miejsc.

Zgłaszać można projekty zajęć z dowolnego przedmiotu szkolnego, który został faktycznie sprawdzony i zrealizowany przez nauczyciela i grupę uczniów. Dodatkowym elementem, który sprzyja późniejszemu wykorzystaniu projektu, jest fakt, że musi on być zgodny z podstawą programową dla danego przedmiotu. Na laureatów czekają nagrody, ufundowane przez sponsorów. Oprócz tego zwycięzca konkursu weźmie udział w Ogólnopolskim Forum Innowacyjnych Nauczycieli. Wszyscy uczestnicy konkursu otrzymają dyplomy uczestnictwa.

W 2008 roku zwycięzcą konkursu był Witold Rudolf z Liceum Ogólnokształcącego w Otmuchowie, który tak opowiadał o działaniach w swojej szkole: „Innowacyjność może być okazyjna i przeważnie taka jest. Niestety, w naszych polskich warunkach brakuje istotnego elementu uruchamiającego działania innowacyjne: zabezpieczenia finansowego takich działań. Ogromnym sukcesem wszystkich osób związanych z moją szkołą jest **otwartość na nowości** i gotowość do pracy tzw. wolontariackiej (...). Udało się np. uruchomić w mojej szkole już w 1999 roku ogólnie dostępną pracownię multimedialną wyposażoną w projektor, komputer, wideo i łącze internetowe. W oparciu o tę pracownię od 2000 roku prowadzimy multimedialne projekty międzyprzedmiotowe polegające na tworzeniu materiałów dydaktycznych do wykorzystywania w toku lekcji (...).

Rejestracja trwała, niestety, do 30 kwietnia 2009 r., ale i tak warto się zainteresować ww. konkursem. Więcej informacji o konkursie na stronie internetowej **Partnerstwa dla Przyszłości** (2).

1. ANDRZEJCZAK A., *Zostań innowacyjnym nauczycielem*. EDUNews.pl z 20.04.2009.

2. www.partnerstwo dla przyszłości

MODNE SERWISY INTERNETOWE O EDUKACJI

Marcin POLAK, Wyróżniamy się! - EDUNews.pl z 26.04.2009 (1) Artykuł trzeba przeczytać!

Marcin Polak (1) pisze w artykule, że: Dr hab. Zbigniew Osiński na łamach ostatniego numeru **e-Mentora** podjął wyzwanie **porównania istniejących w polskiej sieci serwisów edukacyjnych**. Celem jego opracowania była analiza wybranych serwisów edukacyjnych oraz witryn urzędów i instytucji zajmujących się oświatą **pod względem ich przydatności do kształtowania kompetencji kluczowych**. Badaniu podlegały zarówno zasoby przeznaczone bezpośrednio dla uczniów do samodzielnego kształcenia online, jak też materiały dla nauczycieli.

Autora ww. artykułu bardzo cieszy fakt dokonana przez autora opracowania **ocena działalności portalu Edunews.pl**: "Zdecydowanie **nową jakość** wśród zasobów edukacyjnych stanowi Edunews.pl. Serwis ten propaguje nowatorstwo pedagogiczne, podsuwa ciekawe pomysły i informuje o skutecznych rozwiązaniach stosowanych na świecie. Można znaleźć tam materiały poświęcone edukacyjnym rozwiązaniom, które mogą radykalnie usprawnić kształtowanie kompetencji kluczowych. Do tej grupy można zaliczyć artykuły dotyczące takich zagadnień, jak: edukacja konsumencka, edukacja przez całe życie, edutainment, e-learning, edukacyjne wykorzystanie technologii informacyjnej i komunikacyjnej, media i edukacja, nowoczesne narzędzia edukacyjne. Lektura tych materiałów **może zmienić podejście do edukacji, a zwłaszcza może uświadomić, iż encyklopedyzm nie jest jedynym pomysłem na kształcenie**. Nauczyciel, który poszukuje odpowiedzi na pytanie, jak kształtować uczniowskie kompetencje, znajdzie tu wiele ciekawych odpowiedzi."

Osobną sprawą jest kwestia promocji i popularności serwisów edukacyjnych w polskim Internecie, na którą zwrócił uwagę dr Z. Osiński: "biorąc pod uwagę zawartość witryn związanych z edukacją, nie powinien dziwić fakt, że wśród dwudziestu najpopularniejszych tego typu polskich stron w 2008 r. zabrakło serwisów urzędów, instytucji i organizacji zajmujących się oświatą, a dominowały witryny z grupy "ściągawki, gotowce i bryki". Brak w tym zestawieniu serwisów Scholaris.pl i Edunews.pl, **zawierających niewątpliwie najcenniejsze edukacyjne materiały**, świadczy o tym, że uczniowie i nauczyciele rzadko korzystają z tych zasobów. Do takiego samego wniosku dojdziemy, prowadząc samodzielne badania z wykorzystaniem Google Trends. Nowoczesność i postęp w edukacji najwyraźniej nie budzi wśród polskich użytkowników Internetu większego zainteresowania. Polska edukacja jedynie w niewielkim stopniu pracuje nad kompetencjami kluczowymi młodych ludzi, a zdecydowana większość witryn edukacyjnych podąża tradycyjnymi ścieżkami szkolnej, encyklopedycznej edukacji."

Trudno nie zgodzić się z ww. autorem, że warto **pracować nad nowymi inicjatywami i innowacjami**. Warto też dostarczać aktualnej informacji i wiedzy polskiemu środowisku edukacyjnemu nt. rozwoju globalnych trendów w edukacji oraz propagować nowoczesne podejście do edukacji - czyli, jak to określił ww. autor: **dokładnie w przeciwnym kierunku do "encyklopedycznej edukacji**. (JPS)

1.POLAK M., *Wyróżniamy się!* - EDUNews.pl z 26.04.2009

KIEDY BĘDĄ OTWARTE INTERNETOWE ZASOBY EDUKACYJNE?

23 kwietnia odbyła się w Sali Kolumnowej Sejmu konferencja pt. „**Otwarte zasoby edukacyjne w Polsce**”. Zgromadzeni goście przedstawiali ideę otwartych zasobów edukacyjnych i ich znaczenie dla rozwoju edukacji, a patrząc szerzej – dla dalszego postępu cywilizacyjnego. Rozbudowa i upowszechnienie takich zasobów wydaje się być tylko kwestią czasu (1).

Idea OER = Otwartych Zasobów Edukacyjnych - to tworzenie takich materiałów edukacyjnych (m.in. planów lekcji, egzaminów, programów, modułów szkoleniowych, zadań a nawet całych podręczników), które byłyby dostępne dla szerokiej publiczności. Obecnie większość pomocy dydaktycznych chroniona jest prawami autorskimi, co uniemożliwia ich dowolne wykorzystywanie, rozpowszechnianie, a tym bardziej wprowadzanie w nich zmian zgodnie z potrzebami użytkownika. Pomysł OER (z ang. Open Educational Resources) zakłada, że tworzone zasoby stają się **wspólną własnością wszystkich użytkowników** i nie są chronione prawem autorskim w takim rozumieniu jak obecnie. Dotyczy to zarówno zawartości merytorycznej, narzędzi informatycznych, licencji, jak i przykładów dobrych praktyk (1).

1.ANDRZEJCZAK A., *Otwarte zasoby przyszłości edukacji*. EDUNews.pl z 24.04.2009.

O DZIELENIU SIĘ DOBRYMI POMYSŁAMI I WIEDZĄ. Rozmowa z Beatą Korbak - nauczycielką koordynatorem projektu SUS w Zespole Szkół nr 13 w Koszalinie

1. Witam Pani Beato! Wspominała Pani o jakimś ciekawym spotkaniu nauczycieli w Waszej szkole. Cóż to było za ważne spotkanie?

Kolejny raz w naszym gimnazjum zorganizowaliśmy spotkanie nauczycieli z województwa zachodniopomorskiego. Zaprosiliśmy te szkoły, które – wspólnie z nami – należą do Klubu SUS - Szkół Uczących Się. W związku z tym, że pełniemy funkcję tzw. „szkoły wiodącej”, corocznie przygotowujemy jedno spotkanie tematyczne dla placówek biorących udział w programie kierowanym przez Centrum Edukacji Obywatelskiej w Warszawie. Dwa lata temu prezentowaliśmy metody aktywizujące uczniów, w roku ubiegłym skupiliśmy się na projektach, a obecnie postanowiliśmy podzielić się naszymi doświadczeniami dotyczącymi innowacji. Spotkanie odbyło się 6.03.2009 r. w Zespole Szkół nr 13 w Koszalinie.

2. Jakie szkoły uczestniczyły w spotkaniu?

Do naszego gimnazjum przyjechali goście z kilku szkół województwa zachodniopomorskiego: Gimnazjum nr 1 w Policach, Szkoły Podstawowej nr 4 w Goleniowie i nr 17 w Koszalinie oraz Gimnazjum nr 2 w Koszalinie.

3. Co było celem i tematem spotkania oraz pracy nauczycieli?

Temat konferencji brzmiał „Uatrakcyjnienie podstawy programowej poprzez wprowadzanie ciekawych treści i metod nauczania w ramach programów innowacyjnych – wymiana doświadczeń na temat ich skuteczności i atrakcyjności w praktyce szkolnej”. Byliśmy nastawieni na osiągnięcie kilku celów. Pierwszym z nich było wskazanie skuteczności wprowadzania programów innowacyjnych w aktywizacji uczniów. Chcieliśmy także pokazać atrakcyjność stosowania innowacji. Zależało nam również na uzyskaniu opinii uczestników spotkania na temat skuteczności stosowania programów innowacyjnych w ich placówkach. Ostatnim punktem programu była wzajemna wymiana doświadczeń nauczycieli naszej szkoły i przybyłych gości.

Jako wprowadzenie do tematyki konferencji posłużyła przygotowana przeze mnie prezentacja multimedialna. Przedstawiłam w niej podstawowe informacje o zasadach tworzenia innowacji i innych, związanych z tym zagadnieniem, problemach.

4. Na czym polega przygotowanie i realizacja innowacji edukacyjnej?

Innowacja (z łacińskiego innovatio) to nowość, rzecz nowo wprowadzona. Można ją kojarzyć z takim zasobem słów, jak: usprawnienie, twórczość, nowatorstwo, rozwiązania niekonwencjonalne, modernizacja. Innowacja zakłada zmianę i to zmianę na lepsze. Postrzegana jest przez wszystkie podmioty szkoły jako coś pozytywnego, przynoszącego znaczące efekty w edukacji. **Za innowację można uznać jedynie pozytywne, trwałe i widoczne (mieralne) zmiany odnoszone do celów edukacyjnych.** Programy innowacyjne zakładają zdobycie przez uczniów lepszych od dotychczasowych rezultatów w postaci umiejętności, wiadomości i zachowania. Rodzaje innowacji są bardzo różne, np. programowe, organizacyjne, metodyczne.

O DZIELENIU SIĘ DOBRZYMI POMYSŁAMI I WIEDZĄ. Rozmowa z Beatą Korbak - cd.

5. Pani Beato, a skąd bierze się pozytywna motywacja nauczycieli do innowacji?

Wprowadzenie innowacji do praktyki szkolnej to zadanie dla nauczycieli, którzy chcą zmieniać oblicze szkoły przeciwstawiając się wielu negatywnym zjawiskom, jakie niesie z sobą współczesna rzeczywistość. Pedagodzy, którzy pragną być innowatorami, powinni sobie odpowiedzieć na kilka pytań, np. takich jak:

- Dlaczego chcę wprowadzić zmianę?
- Co innowacja da szkole?
- Jakie korzyści odniesie uczeń, a jakie rodzic i nauczyciel?

Nauczyciele ZS nr 13 w Koszalinie podczas spotkania projektu SUS (fot. Arch. ZS-13)

6. Czy każdy nauczyciel powinien być innowacyjny? Jakie cechy charakteryzują innowatorów?

Osobowość współczesnego nauczyciela-innowatora powinna być określona i zdefiniowana jako zespół następujących cech: świadomość własnych kompetencji, odporność na stres i niepowodzenia, konsekwencja, upór w dążeniu do celu, brak schematyzmu czy oryginalność myślenia. Innowacja powinna funkcjonować jako przejaw wiary w możliwość zmian i skutecznego oddziaływania na uczniów. Bez wątpienia ważnym czynnikiem dla nauczyciela jest możliwość twórczej samorealizacji.

7. O jakich zasadach i procedurach warto pomyśleć projektując innowację?

W innowacji programowej (a taka jest najczęstsza) wskazuje się, jakie treści uległy modyfikacji w odniesieniu do podstawy programowej. Określa się przede wszystkim cele, do których zmierzać będzie całe doskonalenie się. Cele innowacji powinny ostatecznie przynieść poprawę efektów kształcenia i wychowania. Konieczne także jest określenie przewidywanych osiągnięć uczniów. Autor powinien wskazać, jakie zajęcia edukacyjne obejmuje innowacja, do kogo jest adresowana, jaki jest przewidywany czas jej realizacji? Powinien określić powody, przyczyny, motywację opracowania i wprowadzenia innowacji, przewidywane efekty wdrożenia działań, **ustalić kryteria sukcesu** w odniesieniu do oczekiwanych efektów innowacji. Rada pedagogiczna podejmuje uchwałę w sprawie wprowadzenia innowacji po uprzednim uzyskaniu zgody nauczycieli, którzy będą uczestniczyć w programie, pisemnej zgody autora (autorów) innowacji na jej prowadzenie w szkole, opinii rady szkoły.

O DZIELENIU SIĘ DOBRZYMI POMYSŁAMI I WIEDZĄ. Rozmowa z Beą Korbak - cd.

Uczniowie Gimnazjum nr 5 ZS nr 13 w Koszalinie podczas prezentacji na spotkaniu projektu SUS (fot. Arch. ZS-13)

8. Ważne jest także sprawdzenie uzyskanych efektów. Jak zorganizować i przeprowadzić ewaluację innowacji?

Głównym zadaniem ewaluacji jest stwierdzenie i określenie, czy realizacja programu innowacyjnego przebiega zgodnie z jego założeniami i czy uzyskuje się przewidywane efekty? Wnioski, do których może doprowadzić, to stwierdzenie, iż należy dokonać weryfikacji i zmian w programie innowacyjnym lub zaprzestać realizacji innowacji ze względu na brak efektów. Podstawowe pytania są następujące.

1. Czy realizacja programu przebiegała zgodnie z założeniami?
2. Czy uzyskano przewidywane efekty?
3. Czy należy dokonać weryfikacji programu innowacyjnego?

Skuteczna ewaluacja opiera się na określeniu źródeł informacji, narzędzi i procedur wykorzystanych do zbierania danych. Należy także ustalić, kto, kiedy i w jakiej formie opracuje wyniki oraz jak zostaną wykorzystane i komu udostępnione?

-Pani Beato! Serdecznie dziękuję za rozmowę. Artykuł pokazujący Wasze prezentacje innowacji, wraz ze zdjęciami, znajdzie swoje miejsce w nr 4/50 „Nauczycielskiej Edukacji”.

Rozmawiał dr Julian Piotr Sawiński - redaktor naczelny „Nauczycielskiej Edukacji”

NAUCZYCIELE Z PASJĄ - SYLWETKI KOSZALIŃSKICH NAUCZYCIELI

BOGDAN WITEK - NAUCZYCIEL INFORMATYKI, WICEDYREKTOR ZS NR 10 W KOSZALINIE, PREZES KOSZALIŃSKIEGO KLUBU SZARADZISTÓW „DIAGRAM”

Bogdan Witek - nauczyciel z pasją (fot. Arch. B.W.)

Dyplomowany nauczyciel przedmiotów informatycznych i zawodowych, egzaminator maturalny z informatyki, inicjator i współorganizator projektów międzynarodowych w zakresie wymiany młodzieży i projektów „Comenius”, „LinguaE” i „Leonardo da Vinci”. Twórca autorskich programów nauczania przedmiotów informatycznych na różnych poziomach nauczania. Uczestnik ogólnopolskiego projektu „Otwarta szkoła” – wdrażania nowych metod w nauczaniu informatyki, wspieranego przez Microsoft. W latach 2000–2008 lider WDN- organizator wielu szkoleń dla nauczycieli z zakresu zastosowania informatyki w pracy nauczyciela. Organizator szkolnych i międzyszkolnych konkursów. Społeczny opiekun koła miłośników rozrywek umysłowych w Koszalińskim Klubie Garnizonowym.

Dane o publikacjach i dzieleniu się wiedzą

- pomysłodawca i opiekun pracy dyplomowej pt. „Szkolna strona WWW Zespołu Szkół Samochodowych” (jednej z pierwszych stron internetowych koszalińskich szkół – 2000 r.), prowadzący do dnia dzisiejszego witrynę ZS nr 10,
- twórca witryn internetowych poświęconych upowszechnieniu projektów międzynarodowych, w których uczestniczył,
- prowadzący zajęcia metodyczne w CEN nt. nauczania programowania i algorytmiki z wykorzystaniem pakietu Microsoft Visual Basic.NET,
- autor cotygodniowego kącika rozrywek umysłowych w „Głosie Koszalińskim”,
- autor współpracujący i publikujący w ogólnopolskim wydawnictwie rozrywek umysłowych „Rozrywka” z Warszawy
- twórca i opiekun witryny internetowej Koszalińskiego Klubu Szaradzystów „Diagram”,

Ważniejsze osiągnięcia edukacyjne i sukcesy

- współorganizator wymiany młodzieży polskiej i duńskiej w ramach programu LinguaE,
- współorganizator projektów „Comeniusa” ze szkołami z Niemiec, Danii, Włoch, Grecji i Portugalii,
- członek zespołu realizującego projekt praktyk zawodowych w Niemczech w ramach programu Leonardo da Vinci,
- uczestnik projektu „Otwarta szkoła” - dotyczącego wdrażania nowych metod nauczania informatyki,
- pomysłodawca i organizator „Omnibusa” – szkolnego i międzyszkolnego konkursu z 10-letnią tradycją,
- organizator ogólnopolskich turniejów gry strategicznej „Starcraft” pod patronatem prezydenta Koszalina,
- organizator 3 edycji Szaradziarskich Mistrzostw Pomorza we współpracy z „GK” i „Klubem Garnizonowym”,
- trzykrotny organizator ogólnopolskich „Biesiad Szaradziarskich z Rozrywką” w Unieściu, Kołobrzegu i Łazach ,
- prezes Koszalińskiego Klubu Szaradzystów „Diagram” i członek Zarządu Głównego Federacji Klubów Szaradzystów,
- laureat Kryształowej Rozety – nagrody przyznawanej przez Spółdzielnię „Rozrywka” z okazji 50-lecia działalności dla wyróżnionych autorów i współpracowników.

Zainteresowania i czas wolny poświęca szeroko pojętym rozrywkom umysłowym. Oprócz układania zadań z dziedziny rozrywek umysłowych, gra w scrabble i gry komputerowe. Uczestnik i finalista wielu teleturniejów, m.in. „Kółko Fortuny”, „1 z 10”, „Najsłabsze ogniwo”, „Rosyjska ruletka”. Wielokrotny finalista i laureat turniejów z dziedziny rozrywek umysłowych, w tym Szaradziarskich Mistrzostw Polski. Prowadząc klub szaradzystów propaguje aktywne formy spędzania wolnego czasu wśród mieszkańców miasta i regionu. (Gratulacje od redakcji - JPS).

NAUCZYCIELE Z PASJĄ - SYLWETKI KOSZALIŃSKICH NAUCZYCIELI

GRAŻYNA ZYBER - NAUCZYCIELKA BIOLOGII, POPULARYZATORKA EKOLOGII, SOZOLOGII, TWÓRCA POMORSKIEGO OGRODU EKOLOGICZNEGO WE WŁOKACH

Grażyna Zyber - nauczycielka z ekologiczną pasją (fot. A. Paczkowski)

Nauczycielka biologii oraz edukacji ekologicznej i sozologicznej. Popularyzatorka osobliwości przyrodniczych i ekologicznego stylu życia, m.in. przez prowadzenie przyrodniczych programów w telewizji MAX. Inicjatorka i twórcza „Pomorskiego ogrodu ekologicznego” we Włokach koło Świeszyna.

POMORSKI OGRÓD EKOLOGICZNY

Ogród ekologiczny Grażyny Zyber zorganizowany jest na powierzchni 3,5 ha, zawiera bogatą kolekcję różnorodnych roślin ozdobnych: zielnych i drzewiastych, uprawnych i dziko rosnących. Znajduje się w nim kilka tysięcy odmian i gatunków roślin. Zainteresowanym oferuje salę konferencyjną i audiowizualną. Oferuje wykłady i prelekcje nt. ekologii i różnorodności roślin i zwierząt żyjących w ogrodzie dla dzieci i młodzieży. W ogrodzie jest ptaszarnia, w której żyje 170 gatunków zwierząt. Prowadząca ogród, i on sam swoim pięknem, zapraszają do jego zwiedzania. (JPS)

Pomorski Ogród Ekologiczny Grażyny Zyber
we Włokach k/ Świeszyna (www.Ogrody)

X TARGI EDUKACYJNE CENTRUM EDUKACJI NAUCZYCIELI

NAUCZYCIELE NA X TARGACH EDUKACYJNYCH

27-28 marca 2009 odbyły się X Targi edukacyjne CEN połączone z wiosennymi warsztatami metodycznymi dla nauczycieli. Tradycją ostatnich lat jest, że odbywają się one w Zespole Szkół nr 11 przy ul. Jabłoniowej w Koszalinie. Oto kilka migawek z tych targów.

Nauczyciele wśród stoisk wydawnictw edukacyjnych w budynku ZS nr 11 w Koszalinie (fot. A.P.)

EDUNEWS.pl - zaprasza do nieodpłatnej prenumeraty serwisu o nowoczesnej edukacji

EDUNEWS.PL istnieje już w sieci blisko 14 miesięcy. Dotychczas z jego zasobów skorzystało ponad 111 tysięcy użytkowników, w większości nauczycieli, edukatorów, dyrektorów szkół. EDUNEWS.PL jest portalem społecznościowym tworzonym przez autorów z różnych rejonów Polski. Prezentujemy szerokie podejście do tematyki współczesnej edukacji, na wszystkich poziomach uczenia i w praktycznym wymiarze uczenia się przez całe życie - "od przedszkola do seniora". Użytkownikom oferuje unikalne informacje na temat najnowszych rozwiązań, badań, technologii i dobrych praktyk edukacyjnych na całym świecie. Inspiruje polskie środowiska edukacyjne **do wprowadzania innowacji w kształceniu**, a zwłaszcza do korzystania z nowoczesnych urządzeń multimedialnych i oprogramowania edukacyjnego, na wszystkich przedmiotach, a nie tylko na informatyce. Pokazuje skuteczność nowoczesnych metod nauczania i doświadczenia edukatorów i szkół z zagranicy. Z serwisu regularnie korzysta już blisko 13 tysięcy szkół i kilkanaście tysięcy nauczycieli. Aby skorzystać z zaproszenia, należy **wpisać swój adres poczty elektronicznej na stronie głównej www.edunews.pl w okienku Newsletter lub odpowiedzieć TAK** na niniejszą wiadomość.

Redakcja ww. portalu zaprasza do pisania na tematy związane z edukacją, jak również do komentowania zamieszczanych w portalu artykułów (opcja dostępna po zalogowaniu). (JPS)

NAUCZYCIELE NA X TARGACH EDUKACYJNYCH - cd.

Nowe środki dydaktyczne w ofercie edukacyjnych wydawnictw - X Targi edukacyjne CEN w Koszalinie (fot. A.P.)

Dlaczego Polacy nie lubią książek?

W 2008 r. wskaźniki czytelnictwa spadły do dramatycznych, rekordowo niskich wskaźników – wynika z badania Biblioteki Narodowej i TNS OBOP. Rok temu po książkę sięgnęło jedynie 38 %. To o 12 punktów procentowych mniej niż dwa lata wcześniej. Ankieterzy sprawdzili, ilu z nas w ubiegłym roku przeczytało choćby jedną książkę. Pozytywnej odpowiedzi udzieliło jedynie 38 %. badanych, czyli 62 %. Polaków nie miało w ubiegłym roku w rękach ani jednej książki. **To najniższy wynik od 1992 r.**, kiedy Biblioteka Narodowa zaczęła sprawdzać poziom czytelnictwa. Jeszcze w 2004 r. książki czytało 58 %. ankietowanych, a w 2006 r. – 50 %.

Nasuwać się więc liczne pytania, w tym m.in.:

- 1/ Jak zachęcić dzieci i młodzież do czytania książek?
- 2/ Jak zmienić kanon szkolnych lektur, aby uczniowie chcieli je czytać?
- 3/ Dlaczego i jak trzeba zmienić sposób omawiania szkolnych lektur w szkole?
- 4/ Jak premiować uczniów, którzy lubią książki?
5. Jak motywować nauczycieli do czytania nowych publikacji edukacyjnych?

Czytelnictwo spadło we wszystkich grupach społecznych oprócz mieszkańców największych metropolii, gdzie czytających nieznacznie przybyło (do 57 %. z 54 %. dwa lata wcześniej). Wiele do życzenia pozostawiają także gusta czytających Polaków. Najwięcej z nich (18 %) sięgnęło po książki obyczajowe i romanse, 15 % – sensacyjno-kryminalne, a 14 % – encyklopedie i poradniki. Badanie BN i TNS OBOP przeprowadzono w listopadzie 2008 r. na losowej, reprezentatywnej próbie mieszkańców Polski w wieku powyżej 15 lat (x).

X-źródło - www: GN z 18.03.2009 - Polacy nie lubią książek

NAUCZYCIELE NA X TARGACH EDUKACYJNYCH - cd.

Danuta Sawczyńska - nauczyciel doradca metodyczny CEN - z nauczycielami geografii podczas warsztatów metodycznych - X Targi edukacyjne CEN w Koszalinie (fot. A.P.)

Jaka jest obecna polska młodzież?

Odpowiedź na ww. pytanie można znaleźć w najnowszym raporcie z serii **„Opinie i diagnozy”** zatytułowany „Młodzież 2008” (1). Raport jest kontynuacją, kolejną częścią zakrojonego na ogromną skalę tzw. powtarzalnościowego badania mającego na celu rejestrowanie zmian zachodzących w Polsce. W tym konkretnym przypadku badania dotyczą młodzieży w wieku 18-19 lat, a więc rówieśników III Rzeczypospolitej. Pierwsze tego typu badanie przeprowadzono w roku 1990. Następne w latach 1991, 1992, 1994, 1996, 1998, 1999, 2003 i - ostatnie w 2008 r. We wszystkich badaniach część pytań zadawanych respondentom była identyczna, co umożliwia porównania i uprawnia do ich czynienia. Te porównania są tym bardziej wiarygodne, ponieważ przeprowadzone zostały na próbie reprezentatywnej, a dokonane przez doświadczonych, znanych z naukowej docieklivosti i rzetelności socjologów (2). Raport warto poznać! (JPS)

-
1. MAKOWSKA J., *Młodzież 2008 - omówienie raportu z badań*. „Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze” 2009 nr 4, s.5-15.
 2. „Opinie i diagnozy”. *Młodzież 2008*. Warszawa: Wydaw. Centrum Badania Opinii Społecznej i Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, 2009.

NAUCZYCIELE NA X TARGACH EDUKACYJNYCH - cd.

Nauczyciele zainteresowani nowymi wydawnictwami edukacyjnymi - X Targi edukacyjne CEN w Koszalinie (fot. A.P.)

PROBLEM, KTÓRY WARTO PRZEMYŚLEĆ!

ANDRZEJCZAK Agnieszka, *Otwarte zasoby przyszłości edukacji*. EDUNews.pl z 24.04.2009

Agnieszka Andrzejczak w ciekawym artykule pt. *Otwarte zasoby przyszłości edukacji* - podejmuje bardzo aktualny i ważny problem otwartości edukacji i dostępności do internetowych zasobów edukacyjnych. Informuje m.in., że: 23 kwietnia odbyła się w Sali Kolumnowej Sejmu konferencja pt. „Otwarte zasoby edukacyjne w Polsce”. Zgromadzeni goście przedstawiali ideę otwartych zasobów edukacyjnych i ich znaczenie dla rozwoju edukacji, a patrząc szerzej – dla dalszego postępu cywilizacyjnego. Rozbudowa i upowszechnienie takich zasobów wydaje się być tylko kwestią czasu.

Autorka pisze o idei OER - otwartych zasobów edukacyjnych, o których już kilkakrotnie pisano na łamach Edunews.pl. Przypomina, że chodzi o tworzenie takich materiałów edukacyjnych (m.in. planów lekcji, egzaminów, programów, modułów szkoleniowych, zadań a nawet całych podręczników), które byłyby dostępne dla szerokiej publiczności. Obecnie większość pomocy dydaktycznych chroniona jest prawami autorskimi, co uniemożliwia ich dowolne wykorzystywanie, rozpowszechnianie, a tym bardziej wprowadzanie w nich zmian zgodnie z potrzebami użytkownika. Pomysł OER (z ang. Open Educational Resources) zakłada, że tworzone zasoby stają się wspólną własnością wszystkich użytkowników i nie są chronione prawem autorskim w takim rozumieniu jak obecnie. Dotyczy to zarówno zawartości merytorycznej, narzędzi informatycznych, licencji, jak i przykładów dobrych praktyk. Warto przeczytać! (JPS)

WYCIECZKA NA BORNHOLM**Bornholm turystyką stoi**

Nie bez powodu Bornholm nazywany jest perłą Bałtyku, perłą północy czy słoneczną wyspą. Walory turystyczne przyciągają już od ponad 100 lat rzesze ludzi. Wyspa zadziwia mnogością atrakcji, śródziemnomorską atmosferą oraz wszechobecnym spokojem. Dostać się można na nią drogą morską i lotniczą. Na jedynym lotnisku koło Rønne ląduje kilka samolotów dziennie, ale znacznie popularniejszym połączeniem są promy. Pływają one z Polski do miast Nexø i Rønne, a z Niemiec, Danii i Szwecji do Rønne i Allinge.

Odległości na wyspie są niewielkie, a więc przemieszczanie się jest łatwe i wcale nie trzeba do tego samochodu czy autobusu. Sieć ścieżek i dróg rowerowych (ponad 300 km) skłania do takiej właśnie formy podróżowania. Widać również sporą grupę ludzi, którzy wybierają wędrowkę pieszą, chociaż taka podróż wymaga dobrych nóg i ... butów. Bardzo dobrze rozbudowana jest sieć hoteli, hosteli, schronisk, domków letniskowych i kwater w domach prywatnych. Sporo jest pól namiotowych i campingowych. Na pewno nie będziemy narzekać na ilość i jakość oferowanego jedzenia w licznych restauracjach, kawiarniach, jadłodajniach czy znanych na wyspie wędzarniach.

Dobrze zorganizowana jest informacja turystyczna zarówno w głównych punktach miast, jak i w Internecie i lokalnych mediach. Dostępnych jest wiele informatorów i przewodników, z których dowiemy się prawie wszystkiego o tej pięknej wyspie. Patrząc na wszystko pod kątem turystycznym pozostaje mi tylko serdecznie zaprosić na Bornholm i życzyć wielu wrażeń i wspaniałego wypoczynku (cd. s.26).

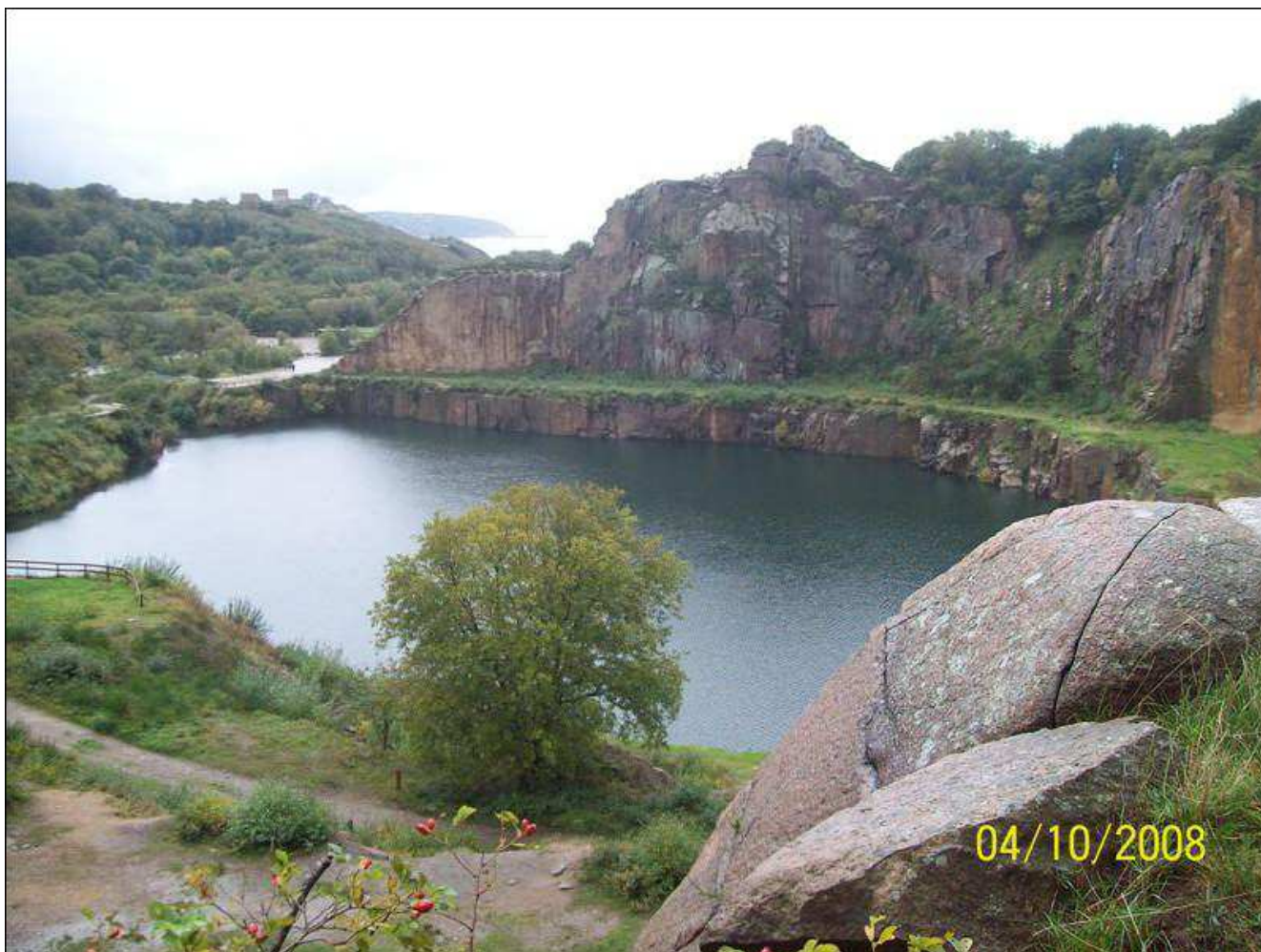

Krajobraz wybrzeża na Bornholmie (fot. M. Placek)

WYCIECZKA NA BORNHOLM - cd.

Będąc na Bornholmie warto zwiedzić Centrum Przyrodnicze „NaturBornholm”.

Centrum Przyrodnicze NaturBornholm to jedna z największych atrakcji wyspy. Jest to kompleks edukacyjny położony w środkowej części Bornholmu na południe od miasta Aakirkeby, w miejscu niezwykle ważnym pod względem geologicznym. To właśnie tu jest granica w postaci uskoku skalnego dzieląca Europę północno-wschodnią i Europę środkową. NaturBornholm zaprojektował architekt Henning Larsen. Obecnie Centrum może poszczycić się czterogwiazdkowym (bardzo wysokim) znakiem jakości. Dowiemy się tutaj jak kształtowała się przyroda na wyspie od czasów sprzed 1700 milionów lat aż do teraz. Przeżyjemy niezapomniane chwile poznając historię wyspy. Zobaczymy jej różnorodność i piękno przyrody. Wszystko jest tu zaprezentowane w bardzo nowoczesny, multimedialny sposób, co stwarza możliwość aktywnego uczestnictwa. Już na początku zwiedzania zauważymy niezwykle harmonijną między przedstawionymi elementami natury: ziemią, ogniem, wodą i powietrzem, czyli tym wszystkim, co przez miliony lat kształtowało wyspę.

Krajobraz wybrzeża na Bornholmie (fot. P. Placek)

Później mamy przyjemność „poczuć” tętno czasu i udać się w podróż wstecz wraz z historią wyspy. To wszystko za pomocą animacji, dźwięku i światła. Następnie zwiedzamy trzy sale, które zadziałają na naszą wyobraźnię:

1. Salę przeszłości – to miejsce, gdzie poznamy ewolucję roślin i zwierząt. Staniemy oko w oko m.in. z plezjozaurem i dromeozaurom.
2. Salę teraźniejszości – to sala, gdzie informacje opisane na wielkich żaglach o współczesnym życiu są połączone z ogromnym akwariem (ryby bałtyckie), wielkim terrarium i z innymi eksponatami.
3. Salę odkryć – to z kolei wielki „plac zabaw” dla dzieci i dla dorosłych, gdzie można pogłębić swoją wiedzę i poznać procesy zachodzące w naturze. Jest tu „wyspa aktywności” i „maszyna czasu” pozwalające bardziej aktywnie uczestniczyć w prezentacjach.

Małgorzata Placek - SP nr 2 w Sianowie

EDUKACJA W GIMNAZJUM - SPOSOBY UCZENIA SIĘ

CZYM JEST UCZENIE SIĘ? JAK NAZYWAĆ CZYNNOŚCI UCZENIA SIĘ?

Szkoła dotychczasowa, tradycyjna, czyli „wiedkowa”, wymagająca opanowania dużego zasobu wiedzy przedmiotowej, często jeszcze faktograficznej, encyklopedycznej, jest dziś przeżytkiem. Jest wysiłkiem kosztownym i nieskutecznym. Warto zapytać i zastanowić się, dlaczego ww. zadanie **jest wysiłkiem nieskutecznym i syzyfowym**? Bo wiadomości dziś zdobywane, np. o szczegółowej budowie wirusów czy bakterii, albo o układzie nerwowym szczura oraz prawie cała inna wielka wiedza jest dość powszechnie dostępna w Internecie. Może więc dziś wystarczy zdobyć informacje o drodze dostępu do tej wiedzy i ją wykorzystać w sytuacji takiej potrzeby? Trzeba uczniów nauczyć odpowiednio nazywać czynności, które planują i wykonują podczas uczenia się. Oto ważniejsze z nich (ryc.).

NABYWANIE OSOBISTYCH DOŚWIADCZEŃ

Uczniowie Szkoły Podstawowej nr 6 w Koszalinie na wernisażu w Galerii „Centrum” (fot. A.P.)

JAK SIĘ UCZYĆ? RADY O SPOSOBIE UCZENIA SIĘ GIMNAZJALISTY

Gimnazjalisto! Chcesz efektywnie się uczyć? Przemyśl i zapamiętaj! (1)

1. Co sprzyja uczeniu się? Uczeniu się sprzyjają:

- a/ Planowanie nauki własnej uwzględniając porę dnia, w której pracuje się nam najlepiej, nie mogą to być zbyt późne godziny nocne (niezbędny jest co najmniej siedmiogodzinny sen);
- b/ Zaczynanie nauki domowej od najtrudniejszych lub najnudniejszych lekcji (zaczynanie od łatwych sprawia, że wisi nad głową „miecz” tych trudnych, czy nudnych);
- c/ Robienie krótkich przerw, po każdej przyswojonej części materiału;
- d/ Przeplatanie przedmiotów ścisłych humanistycznymi, np. po historii matematyka, a po polskim fizyka...;
- e/ Reagowanie na objawy przemęczenia umysłowego, takie jak zwiększenie pobudliwości ruchowej, trudności w skupieniu uwagi, apatia, częste zmiany nastroju, nadwrażliwość na hałas, infantylne zachowanie; pojedyncze objawy nie są groźne, 3-4 z nich wymagają już natychmiastowego, dłuższego wypoczynku i zwolnienia tempa nauki; kłopoty z zasypianiem sygnalizują narzucenie sobie zbyt ostrego reżimu lub poważne problemy osobiste, których nie rozwiązanie utrudni naukę (roztargnienie, zbyt łatwe męczenie się, niemożność skupienia uwagi).

2. Co pomaga w uczeniu się? Ważna jest higiena pracy umysłowej

Higiena pracy umysłowej jest bardzo ważna w procesie uczenia się. Warunki zewnętrzne:

- świeże powietrze i właściwa temperatura (nie za zimno i nie za gorąco),
- właściwa wilgotność powietrza (nawilżacze na kaloryferach),
- wygodne krzesło, o odpowiednim kształcie i wysokości (nie wolno leżeć),
- biurko lub stół o właściwej wysokości,
- oświetlenie o właściwej intensywności (nie za jasne i nie za ciemne, wzrok nie może się męczyć), z lewej strony,
- odpowiednie dla ucznia natężenie dźwięków (cisza lub cicha muzyka, nie nadmierne absorbująca uwagę),
- brak towarzystwa osób, które przeszkadzają i męczą,
- porządek lub przynajmniej taki bałagan, który umożliwia dotarcie do potrzebnych rzeczy.

3. Co przeszkadza w uczeniu się? Oto niektóre przeszkody w efektywnej nauce:

- odwrotność tego wszystkiego, co zostało wymienione wcześniej,
- brak ciekawości, zainteresowań, nastawienia poznawczego,
- tzw. „ślepotą umysłową”, czyli widzenie i słyszenie tylko tego, co chcemy,
- brak tolerancji; warto pamiętać, że ktoś myślący inaczej nie jest wrogiem (1).

1. Źródło: [www: strona internetowa Gimnazjum w Chwiramie](http://www.stronainternetowaGimnazjumwChwiramie.pl)

Marta Wypychowska-Obiegałko - Gimnazjum w Chwiramie

CO WYDŁUŻA CZAS KONCENTRACJI LUDZKIEJ UWAGI?

Koncentracja uwagi na celu i zadaniu jest niezbędnym warunkiem uczenia się oraz prawidłowego wykonania zadań. Psychologowie (1) uważają, że do ważnych czynników wydłużających czas koncentracji uwagi należą:

1. Różnorodność
2. Zmiana w intensywności bodźców
3. Ruch
4. Kontrast
5. Atrakcyjność (odpowiadanie na potrzeby uczestników).

1. BIENIA-FIJAS J., *Zasady i strategie skutecznego uczenia się. Indywidualne style uczenia się* - [www.zasady](http://www.zasady.pl).

JAK TWORZYLIŚMY SZKOŁĘ PROMUJĄCĄ ZDROWIE?

Określenie „promocja zdrowia” jest polskim odpowiednikiem angielskiego terminu „health promotion”. Bliskie mu są określenia **tworzenie, krzewienie, poparcie, doskonalenie zdrowia**. Koncepcja szkoły promującej zdrowie (SzPZ) narodziła się w Europie w połowie lat 80., a w Polsce kilka lat później, po podpisaniu porozumienia pomiędzy Ministerstwem Zdrowia i Opieki Społecznej a Ministerstwem Edukacji Narodowej. W 1992 roku nastąpiło przyjęcie Polski do Europejskiej Sieci Szkół Promujących Zdrowie. Już w 2000 roku do Europejskiej Sieci Szkół Promujących Zdrowie należało 40 państw. W ostatnich latach okazało się, że koncepcja SzPZ jest zbieżna z założeniami reformy systemu edukacji. Zaczęły szybko powstawać wojewódzkie sieci szkół promujących zdrowie.

W województwie zachodniopomorskim o Wojewódzki Certyfikat Szkoły Promującej Zdrowie ubiegało się 50 placówek oświatowych, a w listopadzie 2008 roku otrzymało go 30. Wśród trzech szkół z Koszalinie znalazł się Zespół Szkół nr 2 im. Stanisława Lema.

Koncepcja SzPZ jest bardzo szeroka. Każda szkoła tworzy własną jej wizję i do niej dąży. Tworzenie SzPZ jest procesem długotrwałym trwającym 3 lata, wymagającym zaangażowania i twórczej współpracy całej społeczności szkolnej, rodziców i społeczności lokalnej. W naszej szkole tworzenie szkoły promującej zdrowie przebiegało wieloetapowo. W okresie przygotowawczym został powołany zespół ds. promocji zdrowia. Autorka artykułu została koordynatorem, a opiekun koła PCK liderem. Wszystkich na początku łączył entuzjazm i chęć współpracy. Obawialiśmy się, że to tylko „słomiany zapał”, ale z czasem okazało się, że członkowie zespołu to ludzie otwarci na nowości i skuteczni w działaniu. Bardzo ważne było wsparcie pracy zespołu przez dyrektora szkoły Bożenę Sobkowiak, która zachęcała do działania i wytrwałego pokonywania przeszkód. Opracowując program korzystano z różnych publikacji, a w szczególności z prac CEM w Warszawie (1).

Diagnoza stanu wyjściowego, zebranie danych i ich analiza pozwoliła na ustalenie problemów wymagających rozwiązania. Wspólnie z liderem opracowano program, plan działań oraz ich ewaluację. Nasz program SzPZ zawiera cel główny, cele pośrednie i obszary działania, problemy priorytetowe, przyczyny istnienia problemów, rozwiązania dla usunięcia przyczyn, procedury realizacji programu, metody oceny efektów i kryteria sukcesu.

W trakcie realizacji planu pojawiły się „niespodzianki”. Okazywało się, że zaplanowane zadania nie są realizowane, a wykonywane są inne nieplanowane wcześniej. W takich sytuacjach niezbędne było uaktualnianie i modyfikowanie planu. Planowanie ewaluacji odbywało się równocześnie z budowaniem programu. Ewaluacja dotyczyła przebiegu działań i stopnia osiągania celów, a odbiorcami byli uczniowie, rodzice, pracownicy obsługi, administracja szkoły i nauczyciele. Korzystaliśmy z gotowych ankiet zamieszczanych w materiałach pomocniczych. Największe trudności sprawiała analiza ankiet i opracowywanie raportów z ewaluacji po zakończeniu danego etapu pracy. Wspólnym wysiłkiem zapoczątkowane i wprowadzone zmiany w szkole utrzymują się i rozwijają.

1. WOJNAROWSKA, SOKOŁOWSKA M., KLAMATYCKI J., *Szkoła promująca zdrowie w społeczności lokalnej. Informator dla samorządów lokalnych*. Warszawa: Wydaw. Centrum Edukacji Medycznej 1999.

Henryka Wojtkiewicz - nauczycielka biologii, szkolny koordynator ds. promocji zdrowia w ZS nr 2 w Koszalinie

Po co obniżać poziom testów językowych w gimnazjum?

24 kwietnia 2009 r. blisko pół miliona gimnazjalistów po raz pierwszy pisało państwowy egzamin na koniec szkoły z języka obcego. Do tej pory zmagali się tylko z testem humanistycznym i matematyczno-przyrodniczym. Ale wszystko wskazuje, że egzamin będzie formalnością. Jak ustaliła dziś "Polska" Centralna Komisja Egzaminacyjna zdecydowała, że w teście nie pojawią się polecenia samodzielnego pisania krótkich wypracowań czy formułowania kilkudziesięciu wypowiedzi. Ponadto w lutym rozporządzeniem Ministerstwo Edukacji zapisało, że przez trzy lata wyniki egzaminu językowego nie będą uwzględniane przy naborze do liceów i technik. Dyrektorzy gimnazjów krytykują decyzje CKE. Już wstrzymała szkolenia egzaminatorów w całym kraju, zaoszczędzi na tym ok. 3 mln zł. (1).

Podczas pilotażowego testu językowego w gimnazjach przeciętny nastolatek z angielskiego uzyskał średnio - zależnie od trudności testowanych zadań - od 26 do 32 pkt na 50 możliwych. Gorzej było z niemieckim, gimnazjaliści uzyskali średnio od 20 do 28 pkt na 50.

1. www."GN" z 13.03.2009 za „Polską” - CKE obniża poziom testów językowych w gimnazjum.

NAUCZYCIEL I JEGO UCZNIOWIE

7 kwietnia 2009 w Galerii „Centrum” Centrum Edukacji Nauczycieli odbyło się uroczyste otwarcie nowego wernisażu pn. „Nauczyciel i jego uczniowie”. Organizatorem, przy współpracy z konsultantami CEN i KKNPT - Koszalińskim Klubem Nauczycieli Plastyków Twórców, była dyrekcja i nauczyciele plastyki Szkoły Podstawowej nr 6 w Koszalinie. Zaprezentowano piątą edycję wystawy prac plastycznych nauczycieli i uczniów koszalińskich szkół oraz innych placówek oświatowych.

Marianna Niewiarkiewicz-Czerna - dyrektorka SP nr 6 i Stefan Turowski - dyrektor CEN podczas otwarcia wernisażu (fot. A.P.)

Od 5 lat Szkoła Podstawowa nr 6 w Koszalinie organizuje wystawę „Nauczyciel i jego uczniowie”, do udziału w której zaprasza nauczycieli plastyki i uczniów z różnych placówek oświatowych Koszalina. Weszła ona na stałe do kalendarza wystaw w Galerii „Centrum”. Głównym celem wystawy jest możliwość profesjonalnego zaprezentowania swojej twórczości przez nauczycieli i uczniów. Maja oni możliwość podzielenia się swoimi plastycznymi dokonaniem z szerszą publicznością. W tej edycji prace swoje zaprezentowało 24 uczniów - młodych twórców z pięciu koszalińskich szkół podstawowych i Pałacu Młodzieży.

Ważnym elementem wernisażu jest również spotkanie i wymiana poglądów nauczycieli sztuki, poznanie nowych technik plastycznych oraz zachęcenie tych bardzo młodych twórców do dalszych działań na artystycznej niwie (...).

Monika Kruk -- nauczycielka plastyki w SP nr 6 w Koszalinie

NAUCZYCIEL I JEGO UCZNIOWIE - cd.

Stefan Turowski - dyrektor CEN - i nauczyciele uczestnicy wernisażu podziwiają prace plastyczne (fot. A.P.)

ARTYKUŁ, KTÓRY WARTO PRZECZYTAĆ!

Bolesław NIEMIERKO, *Nauczyciel przekazuje wiedzę*. „Nowa Szkoła” 2009 nr 3, s.30-31

Profesor pisze: *To hasło słyszę wszędzie. Jest niezmiernie uporczywe. Przyjmuję je dość spokojnie od niespecjalistów, ale razi mnie wciąż ogromnie w uszach pedagoga. Tymczasem nie zdarzyło mi się jeszcze uczestniczyć w radzie pedagogicznej, w której ktoś by go nie przytoczył na użytek rozumowania. Co gorsza, nie udało mi się doprowadzić żadnej grupy studentów pedagogiki do uwolnienia się od schematu „przekazuje - odbiera”.*

Stąd rodzące się pytania:

- Dlaczego nauczyciele powszechnie mówią, że przekazują uczniom wiedzę?
- Dlaczego ww. hasło jest niezmiernie uporczywe nie tylko dla profesora?
- Jak prowadząc szkolenia dla nauczycieli, np. w radzie pedagogicznej, przekonać ich, że treść ww. hasła jest przeżytkiem?
- Jak się samemu uwolnić od tego schematu „przekazuje - odbiera”?

B. Niemierko odpowiada na pytanie, *co takie hasło znaczy? „Przekazuje”, a więc mówi, bo zwracanie się na piśmie jest typowe dla urzędu, a nie dla pracy w klasie. Dużo mówi, bo programy są obszerne. By objętą nimi wiedzę przekazać, lekcja zamienia się w wykład. Jeśli nawet nie każda lekcja, to z pewnością ta najważniejsza - „nowa lekcja”. A co nauczyciel przekazuje? „Wiedzę”, którą ma w gotowości, kompletną i bezdyskusyjną, wzorowo uporządkowaną. Na tej wiedzy opiera się jego autorytet. Przy takim podejściu biada nauczycielowi, który ze swojej dziedziny czegoś nie wie! **Nauczyciel podający**, wyspecjalizowany w przekazywaniu, musi mieć wiedzę pewną i ostateczną. Artykuł warto poznać i przedyskutować! (JPS)*

NAUCZYCIEL I JEGO UCZNIOWIE - cd.

Nauczyciele - uczestnicy wernisażu podziwiają prace plastyczne (fot. A.P.)

ARTYKUŁ, KTÓRY WARTO PRZECZYTAĆ!

**Jolanta MAKOWSKA, *Młdzież 2008* - omówienie raportu z badań.
„Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze” 2009 nr 3, s.5-15**

Oto 2 fragmenty ww. artykułu.

1/ Szkoła jest miejscem przyjaznym i miłym, ale zazwyczaj dopiero we wspomnieniach. O „pocziwej starej budzie” opowiadają sobie jej absolwenci po wielu latach, jakie upłynęły od jej ukończenia. Dla uczniów pobyt w szkole i związane z tym obowiązki rzadko bywają źródłem przyjemności i radości (...).

2/ Badania wykazują też, że w ostatnich latach nauczyciele zaczęli znacznie poważniej i z większą odpowiedzialnością traktować swoje obowiązki. Opinię: „tak naprawdę nie zależy mi na tym, by czegoś nauczyć, chcą tylko odbębnić lekcję” w roku 1998 wyrażało 19% licealistów, 18% uczniów techników, aż 24% uczniów liceów zawodowych i 23% uczęszczających do zasadniczych szkół zawodowych. W roku 2008 te procenty zmalały w:

- ogólniakach do 12%,
 - technikach do 15%,
 - liceach zawodowych do 14%. Tylko w ZSZ „odbębnia” lekcje (w opinii młodzieży) o 7% więcej nauczycieli niż 10 lat wcześniej. Artykuł - raport warto poznać i przedyskutować w gronie pedagogicznym! (JPS)
-

NOWE WERNISAŻE W GALERII „CENTRUM”

NAUCZYCIEL I JEGO UCZNIOWIE

Nauczyciele i uczniowie SP nr 6 w Koszalinie - organizatorzy wernisażu plastycznego „Nauczyciel i jego uczniowie” (fot. A.P.)

W środowisku szkolnym za mało jest okazji, aby mieć poczucie sukcesu i zbyt wiele dla odczucia porażki.

(Krzysztof Zajdel - „Dyrektor Szkoły” 2008 nr 4, s.31)

ZAPROSZENIE DO PISANIA DO NAS OFERTA DLA NAUCZYCIELI POSZUKUJĄCYCH I LUBIACYCH PISAĆ!

Czekamy na Państwa artykuły i informacje edukacyjne, które mogą zainteresować innych oraz na telefony, listy, e-maile. Proponujemy napisać do nas o tym, co ważnego dzieje się w koszańskiej oświacie w Waszym mieście lub na wsi, w gminie, szkole, przedszkolu czy samorządzie. Zapraszamy do zaprezentowania swoich dokonań, osiągnięć i sukcesów, pokazania swoich doświadczeń. Przecież uczenie się jest przede wszystkim nabywaniem doświadczeń. (Red.)